

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/280/2019
Identifikačné číslo spisu: 4117221441
Dátum vydania rozhodnutia: 15.07.2021
Meno a priezvisko: Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4117221441.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu P. P., bývajúceho v Z., proti žalovanej OTP Banka Slovensko, a. s., so sídlom v Bratislave, Štúrova 5, IČO: 31 318 916, o vydanie bezdôvodného obohatenia, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 18Csp/179/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 26. júna 2019 sp. zn. 25Co/262/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 26. septembra 2018 č. k. 18Csp/179/2017-99 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia od žalovanej vo výške 2.250,86 eur, titulom zaplateného poplatku za predčasné splatenie úveru. Žalovanej priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že za preukázaný mal skutkový stav, podľa ktorého 2. decembra 2011 za podmienok dohodnutých v Zmluve o OTPHYPO úvere č. XXX/XXXX/Y. (ďalej len „zmluva o úvere“), poskytla žalovaná žalobcovi úver vo výške 59.446 eur. Podľa článku 1 úverovej zmluvy išlo o účelový spotrebný úver zabezpečený nehnuteľnosťou. Žalobca sa pri podpisovaní zmluvy zaviazal, že banke poskytnutý úver vráti, zaplatí úrok, príslušenstvo a poplatky podľa úverovej zmluvy za dohodnutých podmienok v zmluve. Žalobca sa zaviazal splatiť istinu v 354 mesačných splátkach. Dňa 1. júna 2015 požiadal žalobca o predčasné splatenie úveru. Žalovaná túto žiadosť odmietla s odôvodnením, že je potrebné podať osobitnú žiadosť, ktorú musí banka schváliť. Na základe druhej žiadosti z 19. júna 2015 banka stanovisko k žiadosti spracovala 25. júna 2015 a k 20. júlu 2015 vyčísliť výšku predčasne splatenej istiny na sumu 56.271,50 eur, výšku úrokov, poplatkov na sumu 121,87 eur, výšku poplatku za predčasné splatenie úveru na sumu 2.813,58 eur. Žalovaná stanovila poplatok za predčasné splatenie úveru vo výške 5 % z predčasne splatenej istiny. Z oznámenia žalovanej z 3. augusta 2015 vyplýva, že žalobca splnil všetky záväzky vyplývajúce mu zo zmluvy o úvere vrátane úhrady poplatku za predčasné splatenie úveru. Žalobca poplatok za predčasné splatenie úveru zaplatil. Po

právnej stránke napadnutý rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 2, ods. 3, § 2, § 16 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 52 ods. 1, § 53 ods. 5, § 451 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 75 ods. 6 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov, účinný v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „zákon o bankách“). Následne súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade dojednanie poplatku za predčasné splatenie úveru tak, ako bol dohodnutý v článku V. ods. 2 písm. c/ úverovej zmluvy, nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Daný poplatok, ktorý je uvedený v cenníku, bolo možné preskúmať len z hľadiska jeho primeranosti k poskytnutému plneniu, ktorá neprimeranosť nebola preukázaná. Zmluvný odkaz na výšku poplatku za predčasné splatenie úveru vo výške 5 % z predčasnej istiny, ako aj samotná výška poplatku nie sú neplatné z hľadiska neprijateľnosti podmienky. Poplatok za predčasné splatenie úveru nemožno považovať za sankciu spojenú s nesplnením záväzku spotrebiteľa tak, ako udával žalobca, a to s poukazom na § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka, nakoľko pri predčasnom splatení úveru dlžníkom nejde o nesplnenie si záväzku dlžníkom. Žalovaná dostatočne určito a zrozumiteľne jeho vybratie stanovila a to tak, aby žalobca mal možnosť riadne si premyslieť, vykonať kalkuláciu svojich výdavkov na poskytnutý úver a rozhodnúť sa, či tento úver vrátane jeho podmienok prijme, alebo nie a vyberie si iný produkt od iného poskytovateľa úverov. Žalobcovi bol poskytnutý úver v sume finančných prostriedkov, za ktoré si mohol okamžite zabezpečiť bývanie. Žalovaná naopak o tieto finančné prostriedky na dlhú dobu prišla, keďže ich návratnosť bola rozložená na obdobie 29 rokov. Žalobca teda, ak chcel predčasne splatiť úver, bol povinný uhradiť aj poplatok vo výške 5 % z predčasne splatennej istiny. V neposlednom rade súd prvej inštancie prihliadol aj na to, že žalobca má právnické vzdelanie. Súd prvej inštancie poukázal, že neplatila žiadna právna úprava, ktorá by obmedzovala výšku poplatku za predčasné splatenie na max. 1 % výšky splateného úveru, ktorá by sa vzťahovala na úver poskytnutý žalovanou žalobcovi s poukazom na uzatvorenú Zmluvu o OTPHYPO úvere. Keďže žalobca požiadal žalovanú o možnosť predčasného splatenia úveru, žalovaná bola oprávnená od neho v zmysle zmluvy požadovať zaplatenie poplatku za predčasné splatenie úveru. V konaní teda nebolo preukázané bezdôvodné obohatenie žalovanej na úkor žalobcu po tom, ako žalobca žalovanej uhradil poplatok za predčasné splatenie úveru vo výške 2.813,58 eur. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie žalobu zamietol.

1.2. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej aj „CSP“) a v konaní úspešnej žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením vyšší súdny úradník.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 26. júna 2019 sp. zn. 25Co/262/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

2.1. Odvolací súd konštatoval, že rozhodnutie súdu prvej inštancie obsahovalo náležitosti § 220 ods. 2 CSP, obsahovalo dôvody a úvahy, na základe ktorých v danej veci rozhodol. Súd prvej inštancie sa v napadnutom rozsudku zaoberal podstatnými skutočnosťami, rozhodnými pre rozhodnutie vo veci samej, vyhodnotil zmluvu ako spotrebiteľskú, podrobne uviedol svoje úvahy, ktorými sa riadil pri rozhodovaní. Taktiež sa zaoberal aj námietkami žalobcu podanými v priebehu konania na súde prvej inštancie, hodnotil danú zmluvnú podmienku z hľadiska jej prijateľnosti a taktiež sa zaoberal aj výškou poplatku z pohľadu primeranosti. Vzhľadom na tieto dôvody odvolací súd námietku žalobcu, týkajúcu sa nepreskúmateľnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku, vyhodnotil ako účelovú a neopodstatnenú. Odvolací súd ďalej uviedol, že je nespornou skutočnosťou, že predmetná zmluva o úvere, uzavretá medzi stranami sporu 2. decembra 2011, v článku V. bod 2 písm. c/ obsahovala ustanovenie, podľa ktorého dlžník je ďalej povinný zaplatiť banke poplatok za mimoriadnu splátku úveru (predčasnú splátku úveru, predčasné splatenie celého úveru) v zmysle platného cenníka banky. Uvedené ustanovenie, ktoré bolo priamo zakotvené v zmluve o úvere, ktorú žalobca, ako dlžník jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností podpísal. Žalobca si preto musel byť vedomý toho, že ak v budúcnosti pristúpi k predčasnému splateniu celého úveru, bude povinný zaplatiť poplatok, ktorý banka určí v cenníku, platnom v čase predčasného splatenia tohto úveru. Z uvedeného znenia tohto ustanovenia jednoznačne vyplýva, že predmetný

poplatok bol súčasťou zmluvy o úvere, žalobca bol s ním riadne oboznámený. Bolo logickým a právne zdôvodniteľným dôsledkom, že v čase uzavretia úverovej zmluvy nemohol byť žalobca oboznámený s cenníkom, ktorý bude platiť v budúcnosti, a ktorý sa v budúcnosti uplatní pri možnom predčasnom splatení celého úveru veriteľovi. Možnosť predčasného splatenia úveru zo strany dlžníka bola iba na dlžníkovi a v čase uzavretia úverovej zmluvy ani on sám nemohol a nevedel predpokladať, či úver splatí v dohodnutej lehote, resp. či ho splatí predčasne. Pre prípad predčasného splatenia si strany sporu a zmluvy dohodli, že dlžník zaplatí poplatok za predčasné splatenie. Cenník banky, účinný v čase uzavretia zmluvy, sa stal súčasťou zmluvy, nakoľko ustanovenie čl. V. úverovej zmluvy na tento cenník priamo odkazuje. Podľa právnej teórie, právny úkon sa posudzuje podľa právnych predpisov účinných v čase, kedy tento úkon vznikol. Za situácie, že k predčasnemu splateniu úveru zo strany žalobcu ako dlžníka, došlo k 20. júlu 2015, je potrebné konštatovať, že žalovaná, ako veriteľ, jednoznačne postupovala v zmysle dohodnutých zmluvných podmienok (čl. V. ods. 2 písm. c/ úverovej zmluvy), keď vyčíslila žalobcovi, ako dlžníkovi, poplatok za predčasné splatenie úveru podľa cenníka účinného k 20. júlu 2015, t. j. vo výške 5 % z predčasne splatenej istiny. Odvolací súd, zhodne so súdom prvej inštancie v tomto postupe banky, resp. v tejto zmluvnej podmienke nezistil žiadne rozpory so zákonom. Posudzujúc predmetnú zmluvnú podmienku v zmysle ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, dospel odvolací súd k záveru, že predmetnú zmluvnú podmienku nie je možné vyhodnotiť z hľadiska neurčitosti ako neprijateľnú, nakoľko jasne, určite a zrozumiteľne zakotvuje, že poplatok za mimoriadnu splátku úveru, predčasné splatenie celého úveru dlžník zaplatí podľa cenníka banky účinného v čase vykonania tohto úkonu. Odvolaciemu súdu nie je zrejmé, čo na tejto podmienke vidí žalobca, ako odvolateľ, neurčité a nejasné. V plnom rozsahu sa preto stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že predmetná zmluvná podmienka je jasná, určitá a zrozumiteľná a už vôbec nemôže nenaplniť znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ďalej za situácie, že súd prvej inštancie nevykonal dôkazy (žalobca ich ani nekonkretizoval) a mal za dostatočne preukázané, že výška poplatku za predčasné splatenie úveru nie je neprimeraná, nezakladá nevykonanie dôkazov porušenie práva na spravodlivý proces, a to navyše za situácie, že ani sám žalobca neuviedol dôkazy o inej výške poplatku, ktorá by bola obvyklá v čase uplatnenia veriteľom. Z uvedeného dôvodu námietku odvolateľa vyhodnotil ako účelovú a neopodstatnenú. Odvolací súd cenník, v ktorom je uvedená výška poplatku za predčasné splatenie úveru, považoval za súčasť zmluvy, nakoľko samotná úverová zmluva v čl. V. na tento cenník odkazuje. Okrem toho odvolací súd poukázal na povinnosť banky, (vyplývajúcej zo zákona o bankách), zverejniť na internetovej stránke a vo svojich prevádzkových priestoroch zrozumiteľne písomnou formou v slovenskom jazyku podmienky na prijímanie vkladov, poskytovanie úverov a vykonávanie všetkých obchodov a ich ceny vrátane uvedenia príkladov. Banka je povinná zverejniť týmto spôsobom aj každú zmenu obchodných podmienok. Tvrdenie žalobcu, že nebol s cenníkom oboznámený, odvolací súd vyhodnotil ako účelové, nakoľko v článku V. zmluvy je výslovne uvedené, že výška poplatku za predčasné splatenie bude vyčíslená podľa aktuálneho cenníka. Keďže predmetnú úverovú zmluvu podpísal, táto podmienka nebola vyhodnotená ako neprijateľná pre jej arbitrárnosť a jej nedohodnutie individuálne, odvolací súd aj túto námietku vyhodnotil ako účelovú. Banka nebola povinná zaslať žalobcovi cenník pred tým, ako sa on rozhodol predčasne úver splatiť, bolo jeho právom sa s týmto cenníkom na internetovej stránke, alebo v prevádzkových priestoroch banky, oboznámiť.

2.2. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovení § 396 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu. Zároveň vyslovil, že o výške trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 1 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ a z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP.

3.1. Dovolačie dôvody podľa § 420 písm. f/ CSP videl v tom, že napadnutý rozsudok trpí vadou zmätočnosti spočívajúcou v nedostatočnom odôvodnení, nakoľko neobsahuje zásadné vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu. Súd prvej inštancie bez vykonaného dokazovania, bez aplikácie zákonných ustanovení a bez odôvodnenia dospel k záveru, že zmluvné podmienky nie sú neprijateľné. Taktiež vzhľadom na vykonané dokazovanie nemožno súhlasiť ani so záverom odvolacieho

súdu, že by zo znenia ustanovenia č. V. bod 2 písm. c/ úverovej zmluvy jednoznačne vyplývalo, že predmetný poplatok bol súčasťou zmluvy o úvere a žalobca s ním bol riadne oboznámený. Uvedené odporuje vykonanému dokazovaniu, nezodpovedá textu predmetného ustanovenia úverovej zmluvy - výška poplatku za predčasné splatenie úveru v ňom nie je uvedená, odporuje to aj § 75 ods. 6 zák. č. 483/2001 Z. z. a ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ďalej ak žalovaná, vzhľadom na to, že nebolo súdom prvej inštancie a odvolacím súdom vykonané akékoľvek dokazovanie, nepreukázala, že žalobca bol schopný ovplyvniť obsah zmluvy, obsah cenníka alebo obsah všeobecných podmienok žalovanej, ani zmluva, ani cenník, a napokon ani všeobecné podmienky a podmienky v nich uvedené, nemožno považovať za individuálne dojednané. Tiež nie je z odôvodnení zrejmé, na základe čoho dospel k záveru, že výška poplatku na úrovni 5 % z predčasne splatenej istiny nie je neprimeraná a nie je v rozpore s ustanovením § 53 Občianskeho zákonníka.

3.2. Čo sa týka dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, dovolateľ uviedol právnu otázku, či je uplatnenie poplatku za predčasné splatenie úveru, o ktorého výške nebol žalobca upovedomený a nie je ani súčasťou zmluvy, prijateľnou zmluvnou podmienkou alebo nie, a teda platným ustanovením alebo nie. Dovolateľ poukázal na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 MCdo 14/2014 z 30. júla 2015, podľa ktorého za neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve treba považovať tie, s ktorými sa spotrebiteľ nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy.

3.3. Dovolateľ na záver navrhol, aby dovolací súd v celom rozsahu zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, ktorý rozhodne aj o trovách dovolacieho konania.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd riadne preskúmali a zistili skutkový stav, aplikovali a interpretovali správnu právnu normu a v neposlednom rade sa zaoberali prostriedkami procesného útoku a procesnej obrany v odôvodnení napadnutého rozsudku v takom rozsahu, ako to vyžaduje obsah práva na spravodlivý proces, a preto žalovaná považuje v tomto smere aj odôvodnenie napadnutého rozsudku za vecne správne a riadne odôvodnené, nakoľko oba príslušné súdy sa riadne zaoberali existenciou/neexistenciou predpokladov na priznanie nároku žalobcu. Odvolací súd sa podrobne zaoberal podstatnými námietkami žalobcu, a preto opačné tvrdenie žalobcu neobstojí. Odvolací súd jasne, určito a zrozumiteľne vysvetlil, akými úvahami sa pri rozhodovaní riadil a ako vec právne posúdil. Ďalej má žalovaná za to, že žalobca síce vymedzil, v čom podľa neho spočíva nesprávne posúdenie veci, avšak žalovaná je presvedčená, že žalobcom položená otázka nie je právnou otázkou zásadného významu. Žalovaná dovolaciemu súdu navrhla, aby dovolanie odmietol, eventuálne, aby dovolanie zamietol a priznal jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie ako neprípustné treba odmietnuť. Odôvodnenie uvedeného záveru je uvedené v nasledujúcich bodoch.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. V danom prípade najvyšší súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

12. V Civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú uvedené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

13. Dovolanie žalobcu posúdil najvyšší súd podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že žalobca uplatnil dva dovolacie dôvody.

14. Najvyšší súd v prvom rade posudzoval prípustnosť dovolania vyvodzovanú dovolateľom z § 420 písm. f/ CSP a dospel k záveru, že dovolanie nie je z uvedeného dôvodu prípustné.

15. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

16. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednaní veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

17. V súvislosti s námietkou žalobcu o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné

poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

18. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 2/2016, považuje najvyšší súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

19. V prejednávanej veci odvolací súd v odôvodnení svojho (dovolaním napadnutého) rozsudku rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP a rozsiahlo sa vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami žalobcu. Za neopodstatnenú dovolací súd preto považuje námietku dovolateľa, podľa ktorého absentuje riadne odôvodnenie odvolacieho súdu. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Odvolací súd spolu so súdom prvej inštancie odôvodnili jasne a zrozumiteľne, prečo nepovažovali stanovený poplatok za predčasné splatenie úveru vo výške 5 % z predčasne splatenej istiny za neprímeraný, navyše za situácie, že ani sám žalobca neuviedol dôkazy o inej výške poplatku, ktorá by bola obvyklá v čase uplatnenia veriteľom. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie považovali cenník, v ktorom je uvedená výška poplatku za predčasné splatenie úveru za súčasť zmluvy, nakoľko samotná úverová zmluva v čl. V. na tento cenník odkazuje a banka má zákonom stanovenú povinnosť (vyplývajúcej zo zákona o bankách), zverejniť na internetovej stránke a vo svojich prevádzkových priestoroch zrozumiteľne písomnou formou v slovenskom jazyku podmienky na prijímanie vkladov, poskytovanie úverov a vykonávanie všetkých obchodov a ich ceny vrátane uvedenia príkladov. Tvrdenie žalobcu, že nebol s cenníkom oboznámený, odvolací súd vyhodnotil ako účelové, nakoľko v článku V. zmluvy je výslovne uvedené, že výška poplatku za predčasné splatenie bude vyčíslená podľa aktuálneho cenníka a bolo právom žalobcu sa s týmto cenníkom na internetovej stránke, alebo v prevádzkových priestoroch banky, oboznámiť.

19.1. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, že rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný, pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

20. Taktiež dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, keďže dovolateľ namieta to, že súd nesprávne vyhodnotil predmetnú úverovú zmluvu a dospel k nedostatočným skutkovým okolnostiam, a tým nesúhlasí s vyhodnotením daného dôkazu všeobecným súdom. Už podľa predchádzajúcej právnej úpravy najvyšší súd dospel k záveru, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho

rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá vadu zmätočnosti. Taktiež dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo podľa predchádzajúcej právnej úpravy nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností alebo nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov (viď R 42/1993, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 1 Cdo 18/2011, 3 Cdo 268/2012, 4 Cdo 314/2012, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 104/2010, 7 Cdo 248/2012). Nová právna úprava na samej podstate uvedeného nič nezmenila. Dovolací súd pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

21. Vzhľadom na vyššie uvedené, dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné.

22. Dovolateľ ďalej vyvodzuje prípustnosť dovolania i z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Najvyšší súd pripomína, že z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná len otázka, ktorá vykazuje znaky pretrvávajúcej rozdielnosti rozhodovania dovolacích senátov, t. j. existujúca nejednotnosť posudzovania danej otázky. Z obsahu žalobcom podaného dovolania je zrejmé, že mal na mysli dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

23. Dovolateľ vyvodzuje svoje dovolanie aj z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP namietal, že odvolací súd sa odklonil pri riešení právnej otázky od rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 2 MCdo 14/2014 z 30. júla 2015, keď mal odvolací súd za to, že predmetnú zmluvnú podmienku v zmysle ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, nie je možné vyhodnotiť z hľadiska neurčitosti ako neprijateľnú, nakoľko jasne, určite a zrozumiteľne zakotvuje, že poplatok za mimoriadnu splátku úveru, predčasné splatenie celého úveru dlžník zaplatí podľa cenníka banky účinného v čase vykonania tohto úkonu.

24. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu.

25. Pokiaľ dovolateľ opieral prípustnosť svojho dovolania o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, k uvedenému dovolací súd poznamenáva, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

26. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku), ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k

riešení právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a pre posúdenie prípustnosti dovolania nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver dovolacieho súdu rozhodujúceho o jej dovolaní.

27. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal tým, či sú splnené tieto predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či v prípade dovolateľom nastolenej právnej otázky, ide o takú otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

28. Žalobca vo svojom dovolaní preto položil dovolaciemu súdu právnu otázku, či je uplatnenie poplatku z a predčasné splatenie úveru, o ktorého výške nebol žalobca upovedomený a nie je ani súčasťou zmluvy, prijateľnou zmluvnou podmienkou alebo nie, a teda platným ustanovením alebo nie.

29. V danom prípade dovolací súd po preskúmaní veci zistil, že dovolateľom vymedzená právna otázka je síce otázkou právnou, avšak nie určujúcou, resp. rozhodujúcou pre vyriešenie predmetného sporu. Súdny nižších inštancií považovali cenník, v ktorom je uvedená výška poplatku za predčasné splatenie úveru, za súčasť zmluvy, nakoľko samotná úverová zmluva v čl. V. na tento cenník odkazuje. Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd vychádzal zo skutkovej okolnosti, že výška predmetného poplatku bola súčasťou úverovej zmluvy, a preto uvedené nie je otázkou rozhodujúcou pre dané konanie, pretože súdy nižších inštancií nezaložili na jej riešení svoje rozhodnutia.

30. Dovolací súd dospel po preskúmaní dovolania k záveru, že formulovaná právna otázka nespĺňa atribút podstatnej otázky, na ktorej by rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo, a teda nie je spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

31. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Text, ktorý dovolateľ zdefinoval a označil za právnu otázku relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nie je otázkou, na ktorej riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie, a teda sa nepovažuje za otázku zásadného právneho významu.

32. Dovolací súd navyše podotýka, že čo sa týka dovolateľom poukazovaného rozhodnutia najvyššieho súdu z 30. júla 2015 sp. zn. 2 MCdo 14/2014, dané nemožno na preskúmanú vec aplikovať, nakoľko sa v ňom najmä posudzovalo to, že ochrane, ktorú Občiansky zákonník poskytuje spotrebiteľovi, zodpovedá povinnosť súdu ex offio skúmať spotrebiteľskú zmluvu z hľadiska neprijateľných zmluvných podmienok aj vtedy, ak ich spotrebiteľ nenamietá. Dovolací súd v tejto súvislosti osobitne dáva dovolateľovi do pozornosti, že pokiaľ mieni odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu uplatniť ako dovolací dôvod, nepostačuje, aby účelovo vybral z kontextu odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu jednu vetu bez ohľadu na celé jeho odôvodnenie, ale je nevyhnutné, aby sa oboznámil s predmetným rozhodnutím ako celkom.

33. Dovolací súd vzhľadom na uvedené v danom prípade dospel k záveru, že dovolanie dovolateľa nie je podľa § 421 ods. 1 CSP procesne prípustné, preto dovolanie dovolateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP bez toho, aby skúmal vecnú správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

34. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

35. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.